

A tagolt világ dualitásai

Nemes Nagy József

MRTT XV.
Vándorgyűlés,
Mosonmagyaróvár,
2017. október 19.

„Dualitások”

Dualitás, dualizmus, dichotómia
Paritás, dilemma, szimmetria, komplementer
Digitális, bináris (0;1)

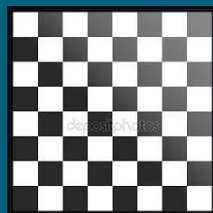
Lásd még: dialektika, trialektika, hierarchia

Mindennapi kettősségek, ellentétek
Filozófia, logika, matematika, pszichológia, művészet...
Nyelvészet : ellentétes fogalmak, (nyelvi) antonimák

Strukturalizmus

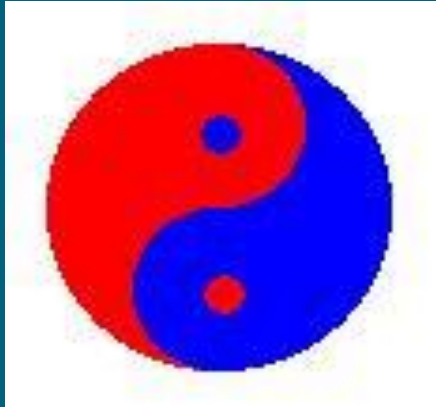
elkülönülés- összetartozás,
folytonosság-osztottság,
együttlétezés-függés

Elemzési módszerek:
osztályozás, térfelosztás

Szétválaszthatatlan dualitások

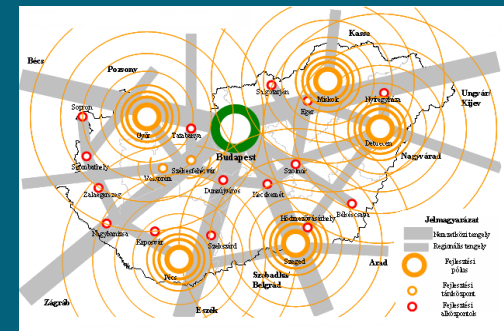
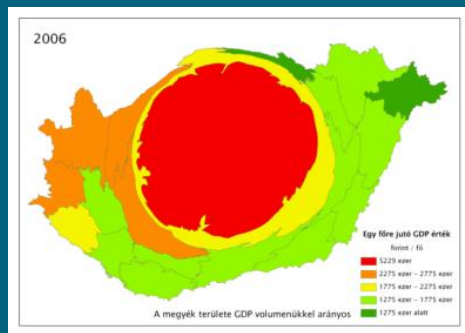
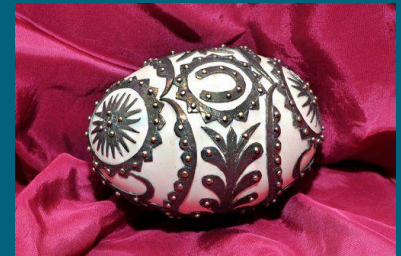
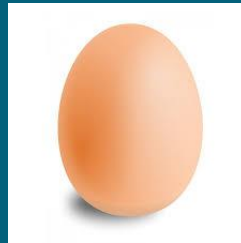

Jin és Jang
(taoizmus)

Az emberi
észlelés és nyelv
kezdetei

Feltört egységek - összekapcsolt dualitások

Rendszer, hálózat, térszerkezet: **elemek-kapcsolatok,**
csúcsok-élek, pólusok-tengelyek

Regionalista dualitások

- Tér és (?) társadalom: társadalmi tér, „társadalomtér”
  - Természet és társadalom
  - „Terek” („külső” - „belső”, „valóságos” – virtuális – szimbolikus, szakrális -profán...)
  - Reálfolyamatok – (társadalom)irányítás,
  - Területi fejlődés – területfejlesztés
  - Területi egyenlőtlenségek – duál(mutató), (érték)duálok
-

... és a tipikus **poláris antonimák**:

- **Centrum** – félperiféria - **periféria**
  - **Globális** – regionális - **lokális**
- **Világváros** - nagyközség – **törpefalu**
- **Centralizáció** - koncentrált decentralizáció – **decentralizáció**
  - **Duális (?) gazdaság** :
    - multi - ... - kisvállalkozás,   állami – „vegyes” – magán

Egy (regionalista) dilemma és három példa

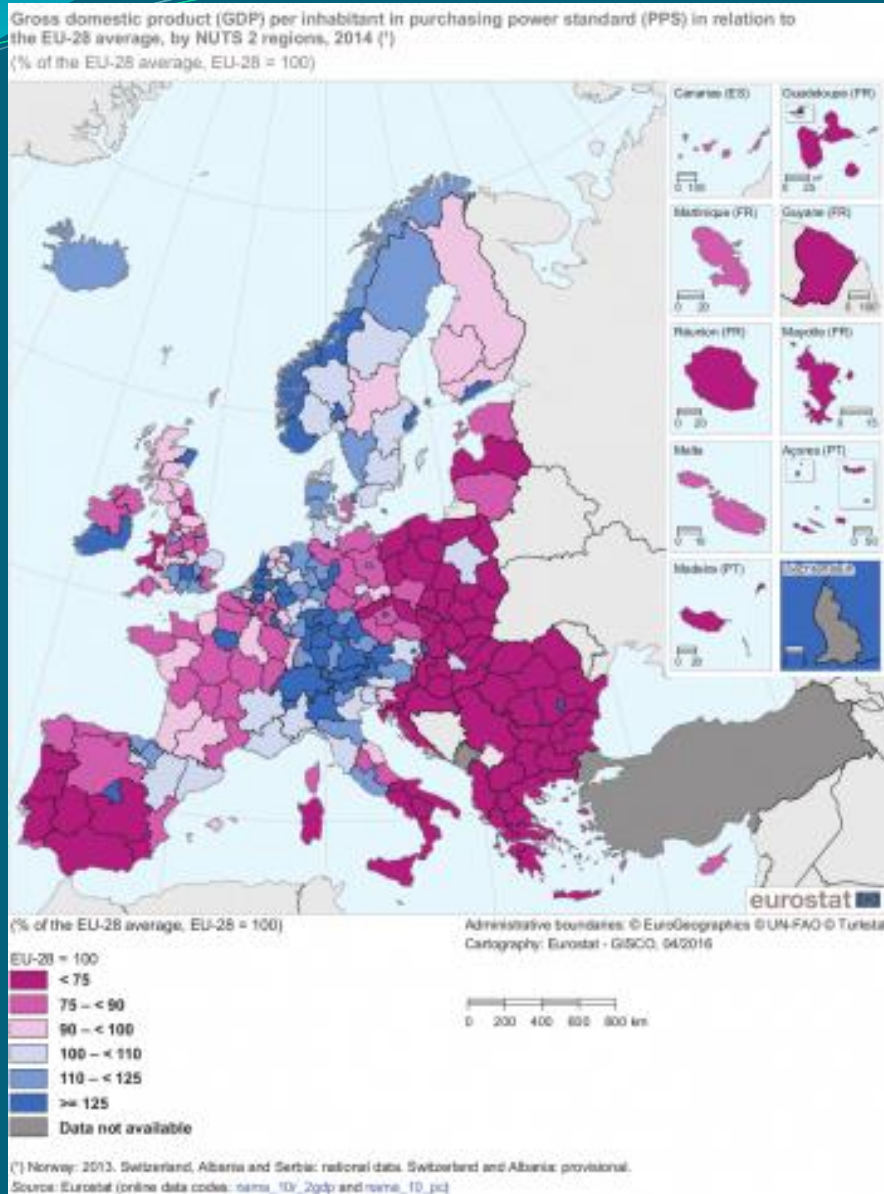
„...egy szabálytalan és változékony „terep” feltérképezésekor az elemző gyakorta szenvedélyesen ragaszkodik a „geometria” szabályaihoz, és a lehető legkevesebb (de esetleg még így is nagyon sok) szabályt igyekszik alkalmazni.

Így a terep sok jellegzetessége, ideálisan a legfontosabbak viszonylag pontosan ábrázolhatók, bizonyos részletei azonban a többé-kevésbé gondos leírás során is elsikkadnak.”

(Kicsi Sándor András 2014 *nyomán*, In: Temesi Viola szerk. ELLENTÉTES JELENTÉSŰ SZAVAK ADATBÁZISA)

Európa

Regionális fejlettségi tagoltság – 2014

(Duális) sztereotípiák Európáról

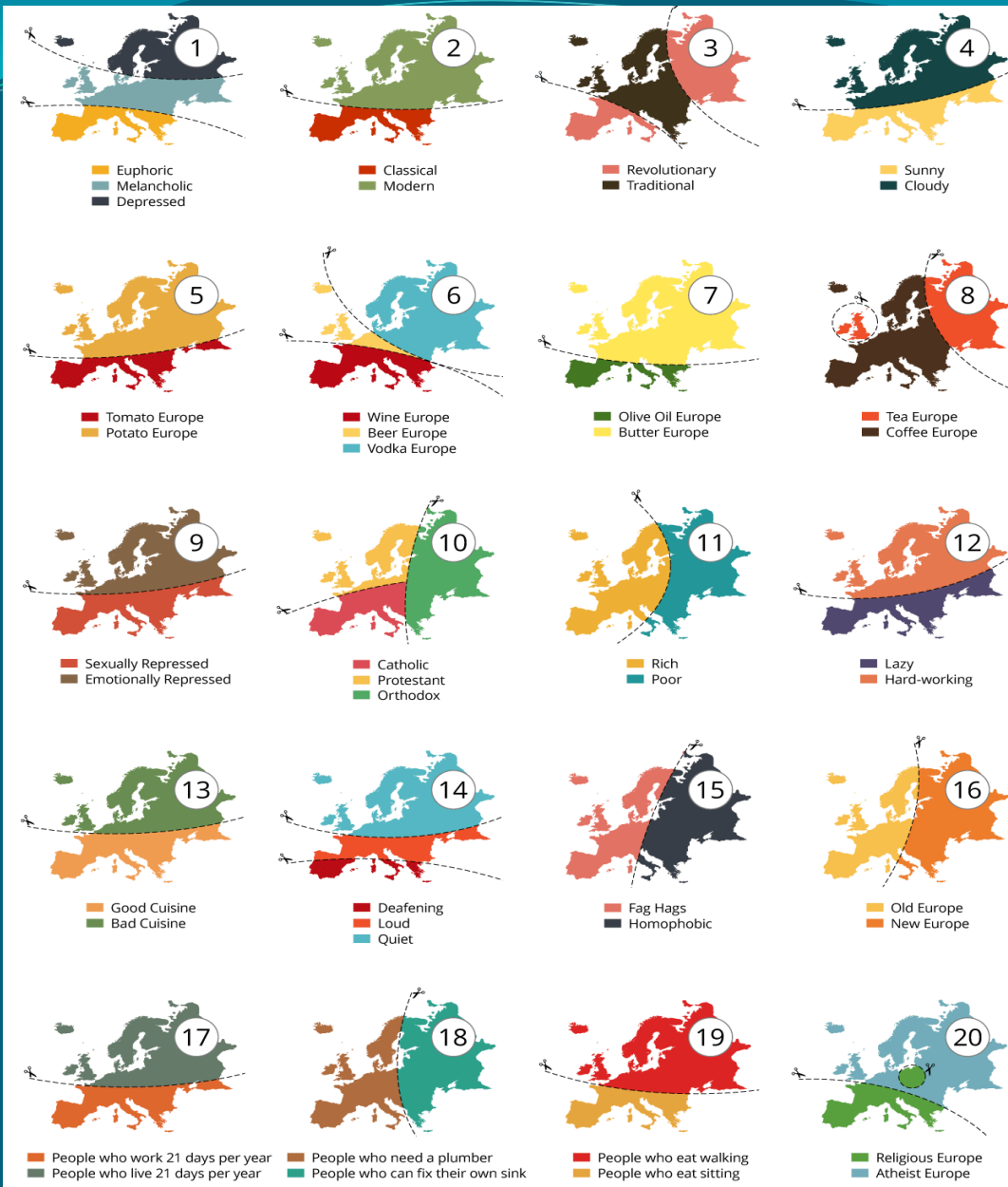
Yanko Tsvetkov

www.atlasofprejudice.com

Észak-Dél, Nyugat-Kelet

Magyarország a
„törésvonalakon” (14:6)

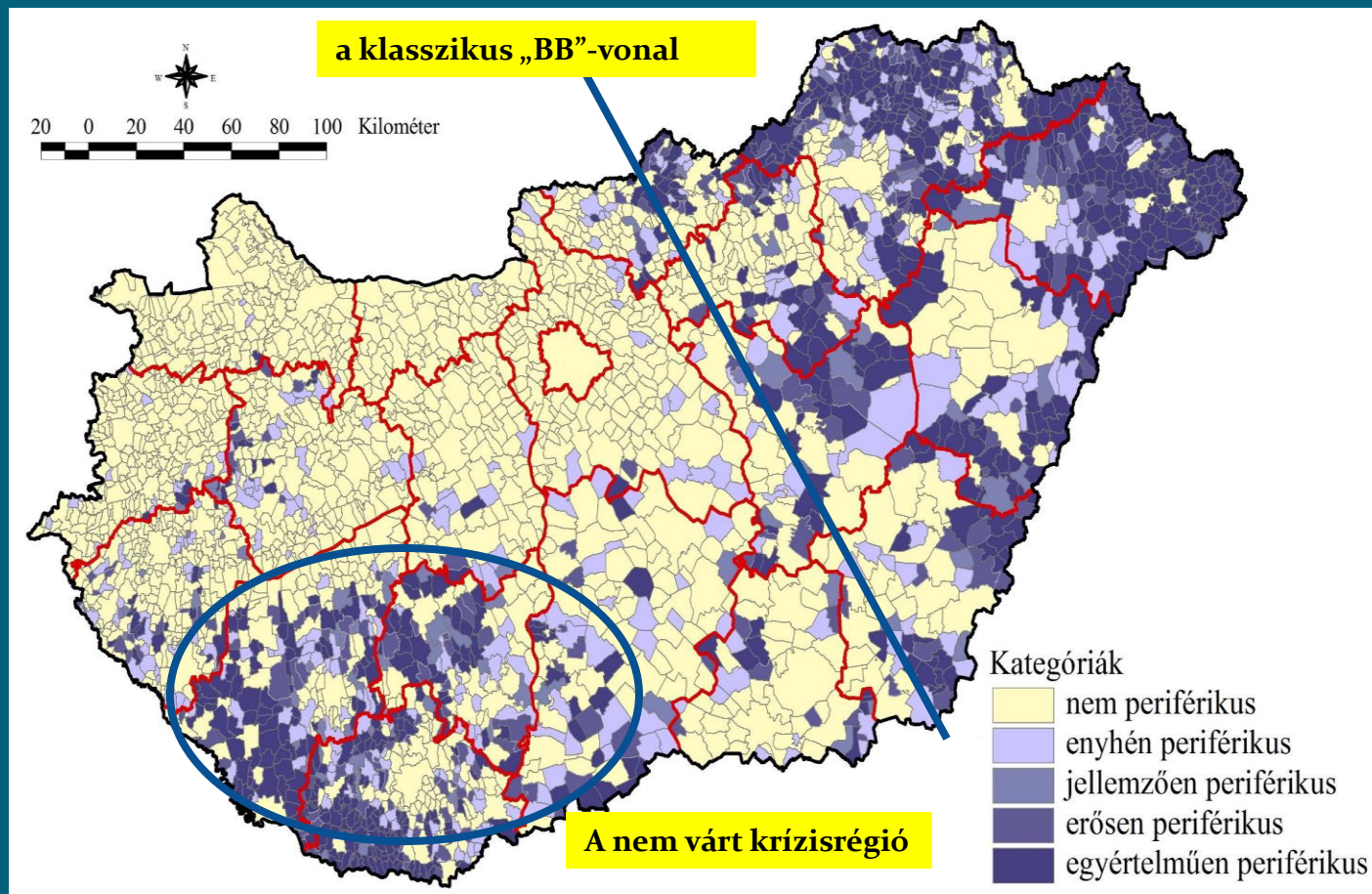
Lásd még: Terry G. Jordan 1996
The European culture area

Osztályozás: perifériák

(Pénzes J. 2016 sokváltozós tipizálása)

Térfelosztás, határok: Tirol-Tirolok

1? :Tirol

2? : osztrák és „olasz”
Tirol

3?: Nord, Ost, Süd

$(0,5+0,5)+0,5?$:
(Nord+Ost) +
Alto Adige Trentinoval

Építkezzünk tovább!

Érdeklődéssel várom a vándorgyűlés
előadásait –
köszönöm a figyelmet!

